

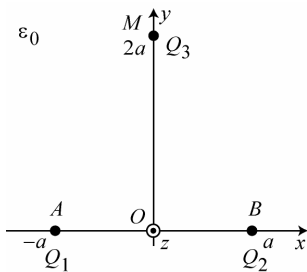
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

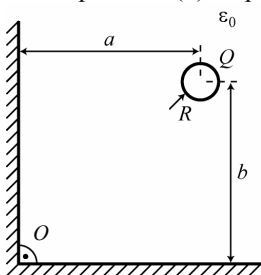
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ		
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име								
П1 П2 П3		/								УКУПНО ИСПИТ		
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ						ОЦЕНА
1	2	3	4	5	6	Укупно		1	2	Укупно		

ПИТАЊА

1. Три тачкаста наелектрисања, $Q_1 = Q_2 = 20 \text{ pC}$ и $Q_3 = 50 \text{ pC}$, налазе се у ваздуху у тачкама $A(-a, 0, 0)$, $B(a, 0, 0)$ и $M(0, 2a, 0)$, респективно, где је $a = 0,2 \text{ m}$, као на слици. Израчунати вектор електричне силе на тачкасто наелектрисање Q_3 .

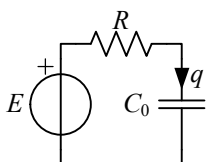

2. Лоптица полупречника R и наелектрисања $Q > 0$ налази се у ваздуху поред проводног угаоника (диедра). Полуравни угаоника налазе једна на другу под правим углом, као на слици. Лоптица је на одстојању a од вертикалне полуравни и b од хоризонталне полуравни, при чему је $a, b \gg R$. (а) Скицирати еквивалентан систем ликова и означити њихова наелектрисања. (б) Одредити вектор јачине електричног поља у ваздуху непосредно уз теме диедра (тачка O).

(а)	(б)
-----	-----

3. Између електрода плочастог кондензатора је вакуум, а капацитивност кондензатора је $C_0 = 20 \text{ pF}$. Кондензатор је прикључен на напонски генератор електромоторне силе $E = 10 \text{ kV}$ и отпорности $R = 10 \text{ M}\Omega$, као на слици, и успостављено је стационарно стање. Не мењајући растојање између електрода кондензатора, кондензатор је потпуно потопљен у савршен течан диелектрик релативне пермитивности $\epsilon_r = 4$. Израчунати (а) наелектрисање q које протекне кроз генератор до успостављања новог стационарног стања и (б) одговарајући прираштај електричне енергије кондензатора.

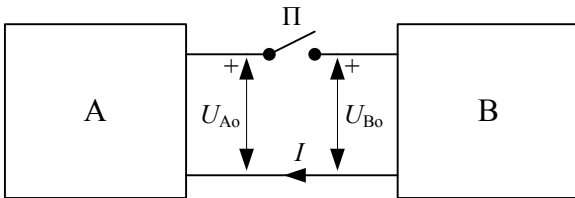

(а)	
(б)	

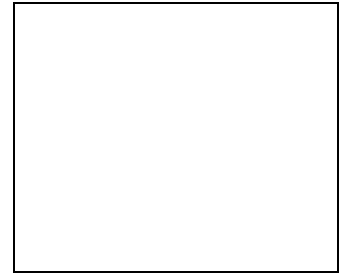
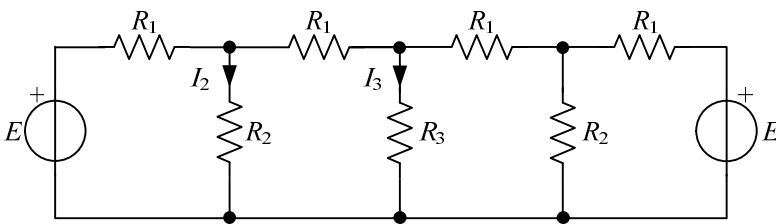
4. Када је реални напонски генератор у празном ходу, напон између његових прикључака је $U_0 = 13 \text{ V}$. Када се на генератор прикључи потрошач отпорности $R = 0,3 \Omega$, напон генератора је $U = 12 \text{ V}$. Израчунати унутрашњу отпорност генератора.

5. Мреже А и В, приказане на слици, састоје се од отпорника, напонских и струјних генератора. Напон празног хода мреже А је $U_{A0} = 10 \text{ V}$, а струја кратког споја је 1 A . Напон празног хода мреже В је $U_{B0} = 10 \text{ V}$, а струја кратког споја је -2 A . Израчунати напон U_A када је прекидач П затворен.

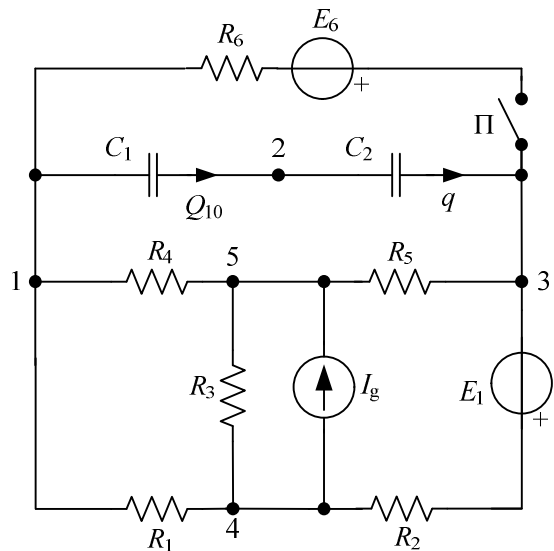

6. За коло приказано на слици је $E = 10 \text{ V}$, $R_1 = 10 \Omega$, $R_2 = 30 \Omega$ и $R_3 = 10 \Omega$. Израчунати струје I_2 и I_3 .

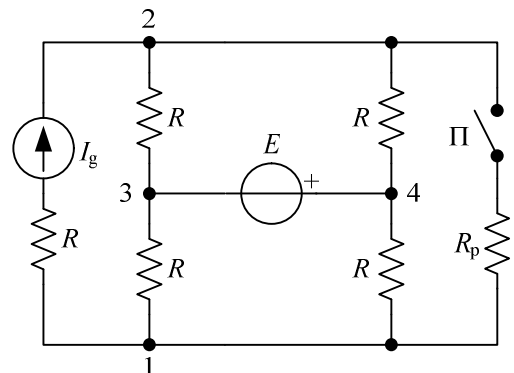

ЗАДАЦИ

1. За коло са слике је познато: $E_6 = 15 \text{ V}$, $I_g = 10 \text{ mA}$, $R_1 = R_2 = R_3 = 50 \Omega$, $R_4 = R_5 = 150 \Omega$, $R_6 = 25 \Omega$, $C_1 = 0,5 \mu\text{F}$ и $C_2 = 1 \mu\text{F}$. При отвореном прекидачу П познат је напон $U_{32} = 15 \text{ V}$. После затварања прекидача, до успостављања новог стационарног стања, кроз грану са кондензатором протекне количина наелектрисања $q = -2,5 \mu\text{C}$. Израчунати: (а) оптерећеност Q_{10} првог кондензатора при отвореном прекидачу и (б) електромоторну силу E_1 .

2. У колу приказаном на слици извршена су два мерења пре затварања прекидача П. Када се између тачака 2 и 1 прикључи идеалан амперметар, он показује $I_{21} = 0,1 \text{ A}$, а када се између истих тачака прикључи идеалан волтметар, он показује $U_{21} = 30 \text{ V}$. Прекидач се затим затвори. Израчунати: (а) отпорност R_p тако да се на овом отпорнику развија максимална снага, (б) максималну снагу отпорника отпорности R_p и (в) параметре кола R , E и I_g тако да буду задовољени претходни услови и да, при затвореном прекидачу, снага коју развија идеални напонски генератор буде шест пута већа од снаге коју развија идеални струјни генератор ($P_E / P_{I_g} = 6$).

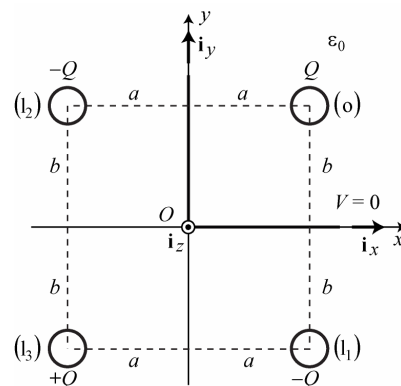

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1, ОДРЖАНОГ 29. АВГУСТА 2010. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. Сила на тачкасто наелектрисање Q_3 је $F_3 \approx 8,05 \cdot 10^{-11} \text{ N } \mathbf{i}_y$. Видети и задатак 4 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 1. део.

2. Еквивалентан систем ликова приказан је на слици. Вектор јачине електричног поља у тачки O је нула. Видети и задатак 143 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 1. део.

3. (а) Протекло наелектрисање је $q = 600 \text{ nC}$. (б) Прираштај електричне енергије кондензатора је $\Delta W_C = 3 \text{ mJ}$.

4. Унутрашња отпорност генератора је $R_g = 25 \text{ m}\Omega$. Видети и задатак 47 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

5. Тражени напон је 10 V . Видети и задатак 219 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

6. $I_2 = \frac{1}{5} \text{ A} = 0,2 \text{ A}$, а $I_3 = \frac{2}{5} \text{ A} = 0,4 \text{ A}$. Видети и задатак 263 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

ЗАДАЦИ

1. (а) $Q_{10} = 5 \mu\text{C}$ и (б) $E_1 = -\frac{20}{3} \text{ V}$.

2. (а) $R_p = 300 \Omega$, (б) $P_{R_p} = 750 \text{ mW}$ и (в) $R = 300 \Omega$, $E = \pm 90 \text{ V}$ и $I_g = 0,1 \text{ A}$.